

hüitub. Üks neist „Kipu tyttä” (kibeduse, haiguse tüttar) oma abikaasaga „Kiidutaari” ehk „Wammitaariga” olla haiguste sünnitaja olnud. Et kui Maaala (Maa alune) kangesite kardetud oli, siiski olla mõned vägimehed nagu Väinemuinen ja teised senna juhgenud minna ning tulnud õnnelikult seal tagasi. Nii kui föid Altai suguarud, nõnda lahtavad ja Soomlased omi üle-jumalaid kodukäijadest ehk waimudest ise lissda. Nende kangelased olid jumaliku aju sees.

Aja-rattal ärarännanud hea põli ja kunsus kuldne aeg, kus õige Jumala kartus, laasinus ning puhtus rahhwa õigeks ehtes oli, ning ilmslik rikkus rääkimata rohlesti sigenes, ja haigused ja muud häbad tundmata asjad olid ning tugevus ja tarbus täiesti õitsesiwad, on Soome rahhwa ennemuistsetes juttudes ja laulusedes imelspanemise wäärt kurtmisega nimetud ja n'ad näiwad siidamest seda aega taga igatsevud olema.

Nüüd II. Eesti lastest. Eestimaa (se on eestimeste-maa) ehk Estonia (Ida ehk Idalaste maa), wõi foguni Virumaa ehk parem Viiru-maa ning ta Eestlaatest enestest „Meie maa” nimetud; ta on föige põhja poolsem kubermangu Baltimaa kubermangundest ning on 356 □ penifoormot suur ja 322,668 inimesega. Maa pind on Läänest Ida poole libamisi lämpis ja laenete sarnane maa-

selg on nõnda arwata 65 tuni 130 meetret mere pinnast förge, mis aga siisti Ida poole vastu Narriwa jõge jälle madalamaks läheb. Lõuna poole vastu Riia-maad, läheb ta piiska libamini, kunnaks ta Soome lahe poole järzu pae rünkaga lõpetab, nagu seda Ülemiste ja Lasna mägi meile föige paremini näitarad. Eestimaa föige förgemad määd on: Ebavere mägi 480 jallga förge, Kellavere mägi 514 jallga förge ja Emo-mägi 544 jallga förge. Lääne pool Eestimaa förwad on suureb soob ja rabad ning suurem osa on metsa al.

Lähtsamad maa ninad on: Pärispää, Tumida, Surupi ja Pint; suuremad lahed: Voponi, Kolga, Tallina, Nõma ja Matsalu lahe. Koblastamad saared on: Prangli, Wulhwit, Naissaar, Wormsi ja Hiomaa. Jöed on meie maal kui vesiveskide tarrvis wäga omased, ning nende kallastel lašmab sena mets, kelle keskel launis ilusad aasad haljendavad; aga laerva seidu tarmis ei ole neist mitte üksagi omane, muud kui Narva jõgi osast; suuremad jöed on: Narva, Püha, Runda, Seli, Loobu, Jagala, Virla, Wääna, Keila, Vihterpalu ja Kasari jõgi. Meie maa on enamiste waeene; sest siuuri ja pae lihtide peal on oga mõnes lohas paljast ühe tolli osa huumuse segast mulda; see-pärast on siis Eestimaq talu poea elu: ilse iga pääw waejuse pärast surmaga wöitkmine; siiski